

Міністерство освіти і науки України  
Львівський національний університет природокористування  
Факультет управління, економіки та права  
Кафедра підприємництва, торгівлі та біржової діяльності



**СИЛАБУС**  
**НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**  
**«УПРАВЛІННЯ НАУКОВИМИ ПРОЄКТАМИ»**

для здобувачів ступеня доктора філософії зі спеціальності  
192 «Будівництво та цивільна інженерія»

ДУБЛЯНИ 2022

Назва дисципліни: Управління науковими проектами.

Розробник: д.е.н., професор, професор кафедри підприємництва, торгівлі та біржової діяльності Яців І. Б.

Шифр та назва галузі знань, спеціальності здобувачів ступеня доктора філософії:  
19 «Архітектура та будівництво» – 192 «Будівництво та цивільна інженерія»

Викладач дисципліни: Яців Ігор Богданович, д.е.н., професор,  
професор кафедри підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.  
Каб. 314 головного корпусу, e-mail: [igyatsiv@ukr.net](mailto:igyatsiv@ukr.net)

## АНОТАЦІЯ КУРСУ

Наукове дослідження є певним проєктом, який для успішної реалізації потребує кваліфікованого управління. Останнє передбачає низку послідовних кроків з формулювання мети, завдань та плану наукового дослідження, забезпечення його фінансування, реалізації плану досліджень відповідно до поставлених завдань та у визначені терміни, звітування про результати виконання досліджень замовнику та широкому загалу. Дисципліна висвітлює основні положення планування та реалізації наукового проєкту з урахуванням вимог стейкхолдерів та ресурсного забезпечення. Вона формує вміння обирати підходи до реалізації наукових проєктів, презентувати результати досліджень.

Дисципліна вивчається у першому семестрі першого курсу навчання здобувачів ступеня доктора філософії. Її освоєння забезпечить отримання аспірантами компетентностей, необхідних для використання в професійній діяльності майбутнього доктора філософії – при виконанні наукових досліджень у рамках реалізації власної дослідницької ідеї та/чи у складі наукового колективу.

**Обсяг курсу** – 3 кредити ЄКТС (90 год.). Він передбачає 40 год. аудиторної (20 год. лекцій і 20 год. практичних занять або занять із викладачем) та 50 год. самостійної роботи. Підсумковий контроль – залік.

## МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**Метою** дисципліни «Управління науковими проєктами» є опанування здобувачами ступеня доктора філософії підходів і прийомів, отримання навиків, необхідних для успішної реалізації наукового проєкту як форми глибокого і системного наукового дослідження.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни є засвоєння аспірантами знань і умінь, що забезпечать здатність спланувати та організувати процес наукового дослідження у формі реалізації проєкту, опрацьовувати аналітичну інформацію, узагальнювати й оприлюднювати результати наукових досліджень.

*У результаті навчання здобувач ступеня доктора філософії набуде компетентностей:*

*загальних:*

- уміння ефективно спілкуватися з широкою науковою спільнотою та громадськістю з актуальних питань в сфері будівництва та цивільної інженерії при презентації наукових досліджень як на національному, так і на міжнародному рівні не лише українською, а й іноземною мовою;
- здатність саморозвиватися і самовдосконалюватися протягом життя, усвідомлювати відповідальність за навчання інших;

*спеціальних (фахових):*

- спроможність спілкуватись на належному фаховому рівні, обговорюючи проблеми будівництва в діалоговому режимі в різномовному середовищі;
- здатність до ініціювання інноваційних комплексних наукомістких проєктів із забезпеченням їх реалізації.

*Будуть набуті програмні результати навчання, які передбачають навички і здатності:*

- наявність системних, концептуальних та методологічних знань сучасних методів проведення експериментально-теоретичних досліджень в області будівництва та цивільної інженерії та здатність адаптувати їх для розв'язання конкретних наукових завдань;
- володіння аналітичним мисленням, знаннями щодо методики виконання дослідницької роботи, систематизації інформації та комп'ютерного моделювання з використанням новітніх програмних продуктів;
- спланувати та реалізувати на практиці оригінальне самостійне наукове дослідження, яке має наукову новизну, теоретичну і практичну цінність та сприяє розв'язанню значущих проблем в сфері будівництва та цивільної інженерії з дотриманням належної академічної доброчесності;
- здійснювати пошук, аналізувати і критично оцінювати інформацію з різних джерел. Синтез нових та комплексних ідей з використанням сучасних інформаційних технологій;
- самостійно проводити наукові експериментальні дослідження, вміти їх критично оцінити та якісно і ефективно описати результати наукової роботи;
- демонструвати навички роботи з сучасним програмним забезпеченням для опрацювання статистичних даних; первинних даних, які зібрані в ході дослідження; побудови математичних моделей;
- застосовувати системний підхід, інтегруючи знання з інших дисциплін та враховуючи економічні аспекти під час розв'язання теоретичних та прикладних задач в рамках наукових досліджень, пов'язаних з науково-технічною діяльністю;
- здійснювати пошук інформації про гранти та оформляти заявки на участь в конкурсі на їх отримання;
- розробити оригінальний практичний курс для студентів з фахової дисципліни, враховуючи сучасний стан наукових знань, особисті дослідницькі навички та результати індивідуальних досліджень;
- володіти навичками усної і письмової презентації результатів власних досліджень рідною та іноземною мовами, у тому числі у фахових публікаціях у вітчизняних та закордонних спеціалізованих виданнях, захищати результати досліджень перед широкою науковою спільнотою;
- координувати роботу дослідницької групи, вміти організувати колективну роботу та керувати людьми, самостійно приймати рішення;
- здатність відповідально ставитись до виконуваної роботи та досягати поставленої мети з дотриманням вимог професійної етики, зокрема враховувати авторське право та норми академічної доброчесності при проведенні наукових досліджень, презентації їх результатів, проявляти креативність та наполегливість щодо вирішення поставлених наукових завдань, здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення.

## **ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (ЗМІСТ)**

- Тема 1. Організація наукових досліджень в Україні.  
 Тема 2. Розробка наукового проєкту.  
 Тема 3. Інформаційне забезпечення реалізації наукових проєктів.  
 Тема 4. Методологічні засади реалізації наукового проєкту.  
 Тема 5. Отримання грантів для реалізації наукових проєктів та розвитку потенціалу вищої освіти.  
 Тема 6. Звітування про результати реалізації наукових проєктів.  
 Тема 7. Набуття прав на об'єкти інтелектуальної власності, їх реєстрація та охорона.

## **ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ**

Вивчення дисципліни «Управління науковими проєктами» відбувається у формі навчальних аудиторних занять, під час яких аспіранти отримують необхідні знання (лекції, практичні заняття, консультації) та виконання самостійної роботи в позааудиторний час.

Вкладанні лекційного матеріалу відбувається у формі лекцій-бесід і лекцій-візуалізації. Лекція-бесіда забезпечує безпосередній контакт викладача з аудиторією і дає змогу привернути увагу слухачів до найбільш важливих питань теми лекції, визначити у процесі діалогу особливості сприйняття навчального матеріалу. Лекція-візуалізація – візуальна форма подачі лекційного матеріалу з розгорнутим або коротким коментуванням візуальних матеріалів, що переглядають технічними засобами навчання.

При проведенні практичних занять передбачено поєднання таких форм і методів навчання, як виконання індивідуального завдання та дискусія.

Передбачено за необхідності проведення лекцій і практичних занять з використанням дистанційних методів навчання.

Консультації здійснюються у відведений для цього час, який доводиться до аспірантів на початку семестру. Вони, зокрема, використовуються для презентації виконаних аспірантами завдань у разі їх відсутності на заняттях.

Самостійна робота передбачає виконання завдань практичного характеру, передбачених програмою курсу, що не завершені чи не можуть бути виконані в рамках аудиторних занять, самостійне вивчення окремих питань.

Аспіранти працюють з друкованим інформативним матеріалом або з матеріалом мережі Інтернет, виконують усні та письмові завдання, виступають з доповідями і презентаціями, підготовленими індивідуально. Програмою передбачено виконання завдань, пов'язаних з темою дисертації аспірантів.

Аспіранти повинні інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. Відпрацювання пропущених занять здійснюється згідно з «Положенням про порядок відпрацювання студентами Львівського національного університету природокористування» пропущених лекційних, практичних, лабораторних та семінарських занять». Аспіранти представляють опрацьований практичний матеріал (виконане завдання) з відповідної теми.

Організація навчального процесу передбачає дотримання вимог академічної доброчесності. Письмові роботи аспірантів повинні відображати їх власні

міркування, результати здійснених ними досліджень. Порушеннями академічної доброчесності під час вивчення дисципліни вважаються: академічний плагіат, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі аспірантів є підставою для її незарахування викладачем.

## **ПЛАН ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ З ДИСЦИПЛІНИ**

### **Тема 1. Організація наукових досліджень в Україні.**

Сутність наукової діяльності, її види. Правові аспекти організації наукових досліджень. Загальні положення щодо підготовки наукових і науково-педагогічних кадрів в Україні. Принципи організації праці у науковій діяльності. Наукові школи. Дисертація як форма науково-дослідної роботи. Основні вимоги до дисертації на здобуття ступеня доктора філософії.

### **Тема 2. Розробка наукового проєкту.**

Сутність проєкту. Наукові проєкти, їх класифікація. Засади управління науковими проєктами. Обґрунтування доцільності реалізації наукового проєкту. Формулювання мети і завдань наукового дослідження, визначення робочої гіпотези. Методика планування наукового дослідження. Оточення (середовище) наукового проєкту та його учасники. Обґрунтування витрат для виконання наукового проєкту. Стратегії наукових досліджень. Впровадження результатів наукових досліджень та їх ефективність.

### **Тема 3. Інформаційне забезпечення реалізації наукових проєктів.**

Збір інформаційного матеріалу для забезпечення реалізації наукового проєкту. Використання наукової інформації з мережі *Internet*. Передача змісту документа в науковому дослідженні. Складання бібліографічного опису окремих видів документів. Академічна доброчесність у використанні наукової інформації. Ознаки плагіату.

### **Тема 4. Методологічні засади реалізації наукового проєкту.**

Розробка теоретичних положень наукового дослідження. Методи досліджень, їх підбір при реалізації наукового проєкту. Експерименти в наукових дослідженнях. Методика експериментальних досліджень. Методи аналізу взаємозв'язків. Застосування евристичних методів досліджень у наукових колективах. Використання соціологічних опитувань при реалізації наукових проєктів. Моделювання при реалізації наукових проєктів. Загальна методика використання дисертаційної роботи.

### **Тема 5. Отримання грантів для реалізації наукових проєктів та розвитку потенціалу вищої освіти.**

Фінансування наукових досліджень в Україні. Роль та місце програм і грантів для фінансування наукових досліджень, розвитку потенціалу вищої освіти в Україні. Можливості міжнародних програм наукової та освітньої співпраці, пропонувані українським закладам вищої освіти. Програма «Горизонт 2020». Програма «Еразмус+». Програма «Дії Марії Склодовської-Кюрі». Реалізація індивідуальних наукових досліджень, мобільності та академічної співпраці аспірантів у міжнародних освітніх програмах. Правила та умови участі українських

закладів вищої освіти в міжнародних освітніх і наукових програмах. Написання заявки на грант наукового дослідження.

**Тема 6. Звітування про результати реалізації наукових проєктів.**

Зміст і завдання оприлюднення та апробації результатів наукового дослідження. Встановлення наукової новизни і практичної значимості результатів наукових досліджень. Наукові публікації як результат реалізації наукового проєкту. Мова та стиль наукової публікації. Підготовка та презентація результатів дослідження у формі наукової доповіді. Оформлення звіту про результати наукового проєкту. Структура дисертацій та вимоги до їх оформлення.

**Тема 7. Набуття прав на об'єкти інтелектуальної власності, їх реєстрація та охорона.**

Поняття інтелектуальної діяльності, суб'єктів і об'єктів інтелектуальної власності. Етапи життєвого циклу об'єкту інтелектуальної власності. Набуття прав на об'єкт інтелектуальної власності. Особливості набуття права інтелектуальної власності на об'єкт авторського права.

### СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с.р.		л	п	лаб.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Рік підготовки 1 Семестр 1						Рік підготовки 1 Семестр 1						
Розділ 1. Назва												
Тема 1.	8	2	2			4	8	2	2			4
Тема 2.	16	4	4			8	16	4	4			8
Тема 3.	14	3	3			8	14	3	3			8
Тема 4.	16	4	4			8	16	4	4			8
Тема 5.	16	4	4			8	16	4	4			8
Тема 6.	12	2	2			8	12	2	2			8
Тема 7	8	1	1			6	8	1	1			6
<b>Усього годин</b>	90	20	20			50	90	20	20			50

### МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Для перевірки рівня засвоєння аспірантом матеріалу з наведеної дисципліни та сформованості в нього компетентностей застосовується комплекс методів контролю:

1. Усне опитування (фронтальне, індивідуальне).
2. Перевірка виконаних в аудиторії та поза аудиторією робіт (підготовлених відповідей, виконання практичної роботи).

Контроль здійснюється з дотриманням принципів: індивідуальний характер перевірки та оцінювання знань, систематичність, об'єктивність, умотивованість оцінок, вимогливість, єдність вимог.

Види контролю: поточний контроль, семестрова атестація (залік).

Результати навчальної діяльності оцінюються за 100-бальною шкалою. Залік виставляється за умови отримання 60 і більше балів як результату підсумку балів за засвоєння окремих тем дисципліни:

### Розподіл балів, які отримують аспіранти

Поточне тестування та самостійна робота							Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	100 балів
10	20	15	15	20	10	10	

T1, T2 ... T7 – теми змістових модулів.

В умовах дистанційного навчання контроль здійснюється з використанням інтернет-технологій різними шляхами комунікацій (зокрема, Zoom, Google Meet, Moodle).

### РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

#### Основна

1. Бобилев В. П., Іванов І. І., Пройдак Ю. С. Методологія та організація наукових досліджень: підручник. Дніпропетровськ : ІМА-прес, 2014. 643 с.
2. Борисенко В. Д., Устенко С. А. Організація наукових досліджень в Україні : навч. посіб. Миколаїв : ФОП Швець В. М., 2016. 258 с.
3. Вихрущ В. О., Козловський Ю. М. Методологія та методика наукового дослідження : підручник. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2020. 336 с.
4. Зацерковний В. І., Тішаєв І. В., Демидов В. К. Методологія наукових досліджень : навч. посіб. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 236 с.
5. Малигіна В. Д., Холодова О. Ю., Акімова Л. М. Методологія наукових досліджень : монографія. Рівне : НУВГП, 2016. 247 с.
6. Методологічне та інструментальне забезпечення наукових досліджень : навч. посіб. / В. Г. Бодров та ін.; за ред. О. А. Шевчука. Ірпінь : Університет ДФС України, 2020. 324 с.
7. Основи методології та організації наукових досліджень: навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнктів / за ред. А. Є. Конверського. Київ : Центр учбової літератури, 2010. 352 с.
8. Сусліков Л. М., Студеняк І. П. Управління науковими проєктами : електронний навчальний посібник. Ужгород : ДВНЗ «УжНУ», 2020. 409 сл.
9. Управління проєктами: навч. посібник / за ред. О.В Ульянченка та П.Ф. Цигікала. Харків : ХНАУ ім. В. В. Докучаєва, 2010. 522 с.



### Допоміжна

10. Горизонт – 2020. Національний портал: офіційний портал. URL: <https://h2020.com.ua/uk/>.
11. ДСТУ 3008-95 Документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення: Державний стандарт України від 01.01.1996 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/n0001217-96#Text>.
12. Кельман М. С. Методологія як форма мислення і складова культури дослідника: навч. посіб. Львів: Растр-7, 2017. 220 с.
13. Ланге А., Сушко-Безденежних М. Наукове писемне мовлення у вищій школі (практичні поради): навчальний посібник. Суми: Сумський державний університет, 2020. 322 с.
14. Наумовець А. Г. Ви і ваша аудиторія: дещо про технологію підготовки доповідей, популярних лекцій, дисертаційних промов і конкурсних проєктів. Київ: Академперіодика, 2010. 61 с.
15. Національний фонд досліджень України: офіційний сайт. URL: <https://nrfu.org.ua/>.
16. Партико З. В. Основи наукових досліджень: підготовка дисертації: навч. посіб. Запоріжжя: Класичний приватний університет, 2015. 235 с.
17. Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2015 року № 579. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/579-2015-%D0%BF#Text>.
18. Порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах): затв. постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. №261 (із змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/261-2016-%D0%BF#Text>.
19. Про авторське право і суміжні права: Закон України від 23 грудня 1993 р. № 3792-ХІІ (із змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12#Text>.
20. Про вищу освіту: Закон України від 1 липня 2014 р. № 1556-VII (із змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>.
21. Про затвердження вимог до оформлення дисертації: Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 р. №40. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0155-17#Text>.
22. Про наукову і науково-технічну діяльність: Закон України від 26 листопада 2015 р. № 848-VIII (із змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text9>.
23. Про охорону прав на знаки для товарів і послуг: Закон України від 15 грудня 1993 р. № 3689-ХІІ (із змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3689-12#Text>.
24. Рекомендації щодо запобігання академічному плагіату та його виявлення в наукових роботах (авторефератах, дисертаціях, монографіях, наукових доповідях, статтях тощо): Лист МОН України від 15.08.2018 р. №1/11-8681. <https://mon.gov.ua/storage/app/media/akredytatsiya/instrukt-list/1-11-8681-vid-15082018-rekomendatsii-shchodo-zapobigannya-akademichnomu-plagiatu.pdf>.

25. Черевко Г. В. Інтелектуальна власність: навчальний посібник. Київ : Знання, 2008. 412 с.
26. National office Erasmus+UA : офіційний сайт організації. URL: <https://erasmusplus.org.ua>.

### **Інформаційні ресурси**

1. Бібліотечно-інформаційні ресурси – книжковий фонд, періодика та фонди на електронних носіях бібліотеки Львівського національного університету природокористування, державних органів науково-технічної інформації, наукових, науково-технічних бібліотек та інших наукових бібліотек України.

2. Електронні інформаційні ресурси в мережі Інтернет:

Законодавча база: <http://zakon.rada.gov.ua>, <http://www.kmu.gov.ua>.

Національна бібліотека імені В. І. Вернадського (каталоги): <http://nbuv.gov.ua/node/554>.

Державна служба статистики України: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

Національний фонд досліджень України : офіційний сайт. URL: <https://nrfu.org.ua/>.

National office Erasmus+UA: <http://www.erasmusplus.org.ua>

Горизонт – 2020 : офіційний портал <http://h2020.com.ua/uk/>.

Державне підприємство “Український інститут інтелектуальної власності” Укрпатент. Офіційний сайт. URL: <https://ukrpatent.org/uk>